

AEO-toimijan sisäisen valvonnan omavalvontaraporttien täyttöohjeet tuojalle

Tuojat, joilla on useampia tullimenettelyjä, käyttävät vain huolintaliikkeen omavalvontaraporttipohjaa ja täyttävät siitä niiden menettelyjen välilehdet, joita yritys käyttää. Huolintaliikkeiden raporttipohjalle on oma täyttöohje.

Tämä ohje sisältää AEO-toimijan (yksinkertaistetut menettelyt) tullii-ilmoitusten jälkikäteisen oikeellisuusseurannan ja raportoinnin ohjeistuksen.

AEO-toimijan pitää havaita laittomat ja luvattomat tapahtumat sisäisellä tarkastustoiminnalla eli sisäisellä valvonnalla (AEO-lainsäädäntö). Sovittujen AEO-suuntaviivojen (liite 2) mukaisesti Tulli tarkastelee AEO-toimijoiden sisäisen valvonnan laatua, minkä vuoksi Tulli velvoittaa yritystä täyttämään sisäisen valvonnan raportin (omavalvonta).

Myös AEO-toimija itse hyötyy omavalvonnasta. Omavalvonnan avulla AEO-toimija varmistaa logistiikan sujuvuuden, minimoi yllättävät kustannukset, pystyy toimimaan ”kerralla oikein” sekä saa luotettavan toimijan maineen.

Tuonti-ilmoitusten jälkikäteinen oikeellisuusseuranta ja raportointi

- AEO-toimijan pitää tehdä reaaliaikaista oikeellisuusseurantaa tuonti-ilmoituksiinsa vähintään kaksi kertaa vuodessa. Jos yrityksen tarkastettavien tuonti-ilmoitusten määrä on vähäinen (maks. 15), seurannan voi tehdä kerran vuodessa.
- Raportoitavat tuonti-ilmoitukset pitää valita seurantaan mahdollisimman kattavasti niin, että ne kohdistuvat esimerkiksi eri tekijöihin, kuljetusmuotoihin, huolitsijoihin ja nimikkeisiin.
- Jos yrityksellä lupa tehdä tuonnin tai tullivarastoinnin ilmoituksia kirjanpitoon tehtävällä merkinnällä (ent. kotitullauslupa), seurantoihin pitää sisällyttää myös kirjanpitoon tehtävällä merkinnällä tehtyjä tullauksia

[Lue lisää tarkastettavien tullii-ilmoitusten ja varastoonpanojen määristä.](#)

- AEO-toimijan pitää seurata vähintään kerran vuodessa tuonti-ilmoituksiin tehtyjä muutoksia. Lisäksi toimijoiden pitää raportoida, mihin toimenpiteisiin se ryhtyy virheistä johtuvien muutosten vähentämiseksi.
- AEO-toimija voi käyttää raportoinnissa Tullin laatimia raporttipohjia (ks. ohjeistus alempana). Toimija voi käyttää myös omia raporttipohjiaan, jos niissä on vähintään samat tarkastettavat tiedot kuin Tullin raporttipohjissa.

Tullin laatimien menettelykohtaisten seurantaraporttien täyttäminen

Tuonnin tullii-ilmoitusten seuranta (1–2 kertaa vuodessa) ja raportointi

- Seurantaa pitää tehdä tuontiasiakirjojen ja sähköisen ilmoituksen vertailuna tai vertaamalla ilmoituksia luovutus- tai tullauspäätökseen.

- Sellaiset tiedot, jotka eivät ole tarkastettavissa luovutus- tai tullauspäätöksestä, saa jättää tarkastamatta. Tämä koskee vain tuojaa, joka ei tee itse sähköistä ilmoitusta.
- Jos yrityksellä on lupa tehdä tulli-ilmoituksia kirjanpitoon tehtävällä merkinnällä (ent. kotitullauslupa), seurantoihin pitää sisällyttää myös kirjanpitoon tehtävällä merkinnällä tehtyjä tullauksia.
- Raportin yläreunaan pitää kirjata yrityksen nimi, y-tunnus, seurannan tekijän nimi sekä päivämäärät, milloin seurannat tai tarkastukset on tehty. Lisäksi pitää kirjata, mitä ajanjaksoa seuranta koskee, esimerkiksi vuosiluku 2022.
- Tulli toimittaa muutosraportit yrityksille vähintään kerran vuodessa. Kerran vuodessa tehtävä raportointi koostuu ajanjaksosta joulukuu–marraskuu. Tulli toimittaa vuosittaiset muutosraportit joulukuussa.
- Jos haluat raportit kaksi kertaa vuodessa, pyydä sitä sähköpostitse aeo@tulli.fi. Tulli toimittaa puolivuositteiset raportit kesäkuussa (raportoitava ajanjakso joulukuu–toukokuu) ja joulukuussa (raportoitava ajanjakso kesäkuu–marraskuu). Ensimmäinen seuranta pitää tehdä tammi–kesäkuussa ja olla esitettävissä Tullille heinäkuussa. Toinen seuranta pitää tehdä heinä–joulukuun aikana ja olla esitettävissä Tullille tammikuussa.
- Jos seuranta tehdään säännöllisesti ja jatkuvana, raporttiin pitää merkitä raportoitavan ajanjakson vuosiluku kuten ”2022/jatkuvasti” ja tarkastuspäivien tilalle merkintä ”jatkuva”. Tällöin raporttia pitää täyttää esimerkiksi kuukausittain.
- Kohtiin ”Yhteenveto tuonti-ilmoitusten oikeellisuustarkastuksista” pitää kirjata tarkastettujen tulli-ilmoitusten kokonaismäärä, oikeellisuusprosentti, tiivistelmä toimenpiteistä virheiden vähentämiseksi, omavalvonnassa havaittujen virheiden määrä lajeittain (esim. 4 nimikevirhettä, 2 arvovirhettä jne.) sekä niiden tarkastettujen tulli-ilmoitusten määrä, jotka olivat täysin oikein.
- Jaksotullaus voidaan tarkastaa osalähetyksistä tai -eristä, kunhan määrät täyttyvät. Määränä voi olla esimerkiksi yksi rahtiyksikkö, joka avataan omavalvonnassa. Jos toimijalla on sekä jaksotullauksia että normaaleja tullauksia, molempia pitää ottaa mukaan omavalvontaan.
- Tiivistelmä on yhteenveto toimenpiteistä, joita toimija on tehnyt yksittäisten tulli-ilmoitusten virheiden korjaamiseksi.
- Kaikista tarkastetuista tulli-ilmoituksista pitää kirjata viitenumerot, tullausnumerot, tuojat ja kaikkiin tuonti-ilmoitusta koskeviin kohtiin sanomalla ilmoitettu tieto.
- Jos havaitaan virhe, myös tarkastetut tiedot täytyy ilmoittaa raportissa.
 - ilmoitettu tieto, joka kirjataan aina raportille = sanomalla oleva tieto
 - tarkastettu tieto = tuontiasiakirjoissa oleva tieto

- Jos tarkastettavissa kohdissa ei havaita virheitä, merkitään raporttiin "OK". Jos tarkastettu tieto ei vastaa ilmoitettua tietoa, pitää raporttiin kirjata oikea tieto sekä korjaavat toimenpiteet. Molempia kenttiä ei voi kuitata pelkällä "OK"-merkinnällä.
- Jos tullauksessa on monta nimikettä, tullausnumero pitää ilmoittaa vain kerran ensimmäisen nimikkeen kohdalla. Jokaisen nimikkeet tiedot ilmoitetaan omina riveinään.
- Myös harmaalla merkityt kohdat (toimitusehto, tavarankuvaus, kauppalaskun arvo ja valuutta, lisättävät ja vähennettävät erät) pitää täyttää, vaikka ne ovat vain seurannan tueksi. Niiden virheitä ei oteta mukaan laskettaessa oikeellisuusprosenttia.
- Jos tarkastuksissa havaitaan virheitä, virheet pitää merkitä kohtiin "korjaavat toimenpiteet". Kohtiin "miten ja milloin toimenpiteet toteutettu" kirjataan, miten ja milloin virhe on korjattu. Lisäksi merkitään vastuuhenkilön nimi ja kirjaamispäivämäärä.
- Jos toimijalla ei ole raportointivuonna lainkaan tuonti-ilmoituksia, tämä pitää mainita raportissa.
- Tuonnin erityismenettelyiden vakuuksista on pidettävä reaaliaikaista seuranta ja raportoitava kerran vuodessa. Muutosraportin termillä "high season" tarkoitetaan ajanjaksoa, jolloin verojen määrä on korkeimmillaan.

Eryitysmenettelyt: vakuuden viitemäärän raportointi yhden kerran vuodessa

- Eryitysmenettelyillä tarkoitetaan tietyn käyttötarkoituksen, sisäisen jalostuksen ja väliaikaisen maahantuonnin menettelyjä.
- Raportin yläreunaan pitää kirjata yrityksen nimi, y-tunnus, seurannan tekijän nimi sekä päivämäärät, milloin seurannat/tarkastukset on tehty. Lisäksi pitää kirjata ajanjakso, jolta *high season* -raportti on tehty.
- Toimijan pitää seurata, että tietyn käyttötarkoituksen menettelyyn asetettujen tavaroiden tullivastuun määrä ei ylitä Tullille ilmoitettua viitemäärää. Tullivastuulla tarkoitetaan normaalitullin ja alennetun tullin välistä erotusta.
- Sisäisen ja ulkoisen jalostuksen sekä väliaikaisen maahantuonnin menettelyissä on seurattava vakuuden viitemäärää eli (samaa aikaan avoinna olevien tulli- ja arvonlisäverovastuiden sekä mahdollisten muiden verojen määrä maksimissaan).
- Vastuuvakuus pysyy varattuna, kunnes vastuu on lakannut (esim. hyväksyttävä päätöstilitys annettu).

Tuonnin tulli-ilmoituksiin tehtyjen muutosten analysoinnin raportointi (1 kerta vuodessa)

- Tulli toimittaa muutosraportit yrityksille vähintään kerran vuodessa, joulukuussa. Kerran vuodessa tehtävä raportointi koostuu ajanjaksosta joulukuu–marraskuu.

- Jos haluat raportit kaksi kertaa vuodessa, pyydä sitä sähköpostitse aeo@tulli.fi. Tulli toimittaa puolivuositteiset raportit kesäkuussa (raportoitava ajanjakso joulukuu–toukokuu) ja joulukuussa (raportoitava ajanjakso kesäkuu–marraskuu). Ensimmäinen seuranta pitää tehdä tammi–kesäkuussa ja olla esitettävissä Tullille heinäkuussa. Toinen seuranta pitää tehdä heinä–joulukuun aikana ja olla esitettävissä Tullille tammikuussa.
- Raportin yläreunaan pitää kirjata yrityksen nimi, y-tunnus, ajanjakso (esim. 1.1 - 31.12. 2020), seurannan tekijän nimi sekä päivämäärä, jolloin seuranta on tehty. Ajanjaksona pitää ilmoittaa se ajanjakso, joka näkyy Tullin tuonnin muutosraportissa.
- Tullilta saatujen tietojen perusteella pitää kirjata vähintään otsikkotasolla analyysi muutoksien syistä, mitä toimenpiteitä muutoksien vähentämiseksi on tehty sekä se, milloin toimenpiteet on toteutettu.